

Sviatok Panny Márie Ružencovej, kedy tento sviatok vznikol a čo znamená?

Branislav Krasnovský

10. októbra 2020 ✝ Cirkev

Dňa 7. októbra si katolícka Cirkev uctieva sviatok Panny Márie Ružencovej. Je to jeden z mariánskych sviatkov, ktorý nás katolíkov približuje k Panne Márii, našej Matke, orodovníčke a pomocníčke na Nebesiach. V tento sviatok chce Cirkev, aby sme svoje myšlienky obrátili k Panne Márii a venovali špeciálnu pozornosť azda najznámejšej a najkrajšej mariánskej modlitbe - k ružencu.

Zdroj: wikimedia commons

Sviatok Panny Márie Ružencovej súvisí s víťazstvom pri Lepante

Sviatok Panny Márie Ružencovej bol ustanovený na počesť Blahoslavennej Panny Márie, ako poďakovanie za víťazstvo podstatne slabšej kresťanskej flotily v námornej bitke pri Lepante dňa 7. októbra 1571, kedy spojené loďstvo katolíckej Svätej ligy (pápežské jednotky, Benátčania, Španieli, Maltézski rytieri, Calatravski rytieri...) pod vedením Juana d'Austriu odvrátilo hrozbu tureckého vylodenia a expanzie na pobreží Talianska.

Krátko predtým, ako sa nepriateľské flotily stretli vo vodách Patrasovho zálivu, pomodlili sa všetci katolícki vojaci ruženec. Pred bojom sa každý katolícky vojak vyspovedal a vtedajší pápež sv. Pius sa modlil pred stretom s tureckou flotilou v bazilike Santa Maria Maggiore podľa vzoru Mojžiša za víťazstvo katolíckych vojsk.

Kresťania mali k dispozícii približne 215 lodí, Turci až 290 lodí. Išlo o galéry vybavené plachtami a veslami, ktoré zložito manévrovali. Keď sa priblížili na kontakt, prichádzalo k zahákovaniu galér.

Následne sa uskutočnili v stiesnených priestoroch zaháknutých galér súboje muža proti mužovi, kde proti sebe bojovali katolíci a moslimovia. Katolícki vojaci, z ktorých mnohí boli členmi obávaných španielskych vojenských tercií slávili úspech. Moslimovia utrpeli zdruvujúcu porážku. Katolícke sily obsadili 117 moslimských galér, 50 moslimských galér potopili, zvyšok tureckej flotily sa zachránil útekem. Bitky sa

zúčastnil aj známy španielsky spisovateľ Miguel de Cervantes, autor svetoznámeho románu Don Quijote de la Mancha, ktorý za svoje hrdinstvo získal aj vysoké vojenské vyznamenanie a vyšší finančný obnos.

Pápež Pius V. potvrdil, že kresťania zvíťazili na príhovor Panny Márie a ustanovil v deň bitky jej nový sviatok. Tento sviatok predstavoval Panu Máriu v novej funkcii, už nebola len Kristova pomocníčka a matka, ale aj aktívny obranca Kristovej viery. Ruženec sa stal hlavným symbolom tohto sviatku. Panna Mária sa zasadila za ochranu katolíckej Európy, ktorá bola rozkladaná zvnútra herézou protestantizmu a zvonku ohrozovaná moslimami. Pápež Pius V. nariadil každoročne sláviť 7. október ako spomienku na víťazstvo a zasvätil ho Panne Márii Víťaznej. Až v roku 1960 pápež Pavol VI. sviatok premenoval na sviatok Panny Márie Ružencovej.

Ruženec sa modlili svätý Dominik i svätý František

Modlitba posvätného ruženca vznikala takmer šesť storočí. Začiatkom 11. storočia bolo súčasťou breviára, ktorý sa modlili mnísi v kláštoroch, 150 žalmov. Mnísi, ktorí nevedeli čítať a písať sa modlili 150 otčenášov, tento zvyk sa čoskoro rozšíril aj mimo kláštorov medzi laikov, ktorí si už v 12. storočí svojpomocne vyrábali prvé ružence v podobe zrníek spojených niťou do jedného celku. Veľkí mariánski ctitelia okrem toho pridávali aj modlitbu *„Zdravas’, Mária milosti plná, Pán s tebou. Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš. Amen“*. Druhú časť modlitby *„Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej. Amen.“* schválil pápež Pius V.

Ešte v 15. storočí začal nemecký kartuzián Henrich Kalkarský za každým Zdravasom dopĺňať zamyslenie zo života Pána Ježiša a Panny Márie, jeho predstavy zredukoval a zapísal nemecký kartuzián Dominik Pruský (1382 – 1460).

Zdroj: wikimedia commons

Základ dnešného radostného, bolestného a slávnostného ruženca položil dominikán, blahoslavený Alain de la Roche, ktorý rozčlenil 150 Zdravasov na 15 desiatkov, tie sa začínali Otčenášom, potom nasledovalo 10 Zdravasov zakončených invokáciou, ktoré boli rozdelené do troch skupín: tajomstvá vtelenia, tajomstvá umučenia a tajomstvá zmŕtvychvstania. Už krátko po smrti bl. Alaina de la Roche existovalo ružencové spoločenstvo v nemeckom Ulme, ktoré sa modlilo tajomstvá v takej podobe, ako sa modlia dnes.

Často sa pôvod modlitby ruženca pripisuje sv. Dominikovi (zjavenie z roku 1214), pretože na mnohých obrazoch je znázornená Panna Mária podávajúca ruženec sv. Dominikovi. Toto podanie však šíril samotný Alain de la Roche. V jeho dobe boli dominikáni najhorlivejší ohlasovatelia a šíritelia modlitby ruženca. Svätý Dominik dostal ruženec ako nástroj boja proti kacírstvu, nástroj ochrany viery a ruženec sa medzi prvými začali modliť križiaci bojujúci na juhu Francúzska proti albigénskym sektárom. Ruženec bol aj obľúbenou modlitbou Šimona z Montfortu, hlavného veliteľa francúzskych protialbigénskych križiakov.

Oficiálne zaviedol modlitbu ruženca s 15 tajomstvami pápež Pius V. v roku 1569 v bule *Consueverunt Romani*. Poslednú výraznú zmenu urobil v roku 2002 pápež Ján Pavol II., ktorý k trom pôvodným ružencom pridal aj ruženec svetla.

Dôvody, prečo sa modliť ruženec

Modlitba ruženca má dlhú tradíciu, je síce jednoduchá, skrýva však duchovnú, spirituálnu veľkosť a hĺbku. Ruženec je rozjímavou modlitbou, ktorá vedie modliaceho sa k rozjímaniu nad niektorými tajomstvami (udalosťami) zo života Ježiša Krista a Panny Márie.

Svätý otec Ján Pavol II. svojho času povedal: *„Ruženec Panny Márie, ktorý sa z vnuknutia Ducha Svätého postupne rozvíjal v druhom tisícročí, je obľúbenou modlitbou mnohých svätcov a učiteľský úrad Cirkvi k nej často vyzýva. Pre svoju prostotu a hĺbku zostáva aj v treťom tisícročí, ktoré začalo, veľmi významnou modlitbou, určenou k tomu, aby prinášala ovocie svätosti“. Ruženec, aj napriek tomu, že má mariánsky charakter, je modlitbou s christologickým srdcom. Prostredníctvom ruženca získava veriaci hojnosť milostí, akoby ich prijímal priamo z rúk Matky Vykupiteľa.“*

Ruženec je krásna modlitba, ktorú môžeme s ľahkosťou zaradiť do programu našich dní. Všetky zjavenia katolíckej Cirkvi o Panne Márii pripomínajú duchovnú veľkosť a hĺbku ruženca. Kto sa nemodlí ruženec, mal by s tým začať, kto sa nemodlí pravidelne, mal by sa modliť každý deň. Kto sa modlí ruženec každý deň, mal by venovať tejto nádhernej modlitbe väčšiu pozornosť, mal by lepšie spoznať a prežiť túto modlitbu, ktorá je príkladom autentickej viery a zbožnosti. Vždy, keď sa modlíme ruženec, dostávame sa do tesnej blízkosti Panny Márie, ktorá je pre nás vzorom cností a statočnosti pri prekonávaní skúšok a utrpenia, ktoré nás očakávajú.

Panna Mária a ruženec sú neoddeliteľnou súčasťou víťazstva nad hriechom, smrťou a satanom.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sviatok-panny-marie-ruzencovej-kedy-tento-sviatok-vznikol-a-co-znamena/>